

Revisionsrapport
Granskning av Flygplatsens
finansiering och ägande

Härjedalens Kommun 11 november 2016

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
2 Resultat	4
3. Revisionell bedömning	7

Sammanfattning

Uppdrag

Med anledning av den osäkerhet som råder kring flygplatsens finansiering och lokalisering har kommunens revisorer beslutat att översiktligt granska hur finansiering och ägande är uppbyggd.

Revisionsfråga

Övergripande revisionsfråga är hur finansiering och ägande samt drift av flyplatsen i Sveg fungerar?

Efter genomförd granskning rekommenderar vi:

- Förtydliga reglementet och uppdatera delegationsordningen för kommunstyrelsen.
- Se över verksamhetsplanen och följ upp att verksamheten jobbar mot de mål som fullmäktige och kommunstyrelsen fastställt.
- Bevaka att driftbidraget inkommer och att beslutade investeringar fullföljs.
- Det är dags att kraftsamla inom kommunen för att utveckla flyplatsen till gagn för kommunens medborgare och näringsliv.
- Se till att det finns en regelbunden intern kontroll av att rutiner följs och att fattade beslut verkställs av ansvariga.

Östersund 2016-11-11

DELOITTE AB

Kjell Pettersson, Certifierad kommunal revisor, Uppdragsansvarig

1. Inledning

1.1 Uppdrag och bakgrund

Kommunen äger en flyplats för att säkerställa att kommunen har fullgoda transportmöjligheter för såväl ortsbefolkning, turism och affärsverksamhet. En överenskommelse är tecknad med Trafikverket för att tydliggöra hur parterna ska samverka för att tillgodose transporter, tillgänglighet, säkerhet miljö med mera. Med anledning av den osäkerhet som råder kring flygplatsens finansiering och lokalisering har kommunens revisorer beslutat att översiktligt granska hur finansiering och ägande är uppbyggd.

1.2 Revisionsfråga

Övergripande revisionsfråga är hur finansiering och ägande samt drift av flyplatsen i Sveg fungerar?

Kontrollmål:

- Vilka beslut som fattats angående finansiering av flygplatsen?
- Hur ser avtalet mellan kommunen och trafikverket ut?
- Hur stora är bidragen till flygplatsen?
- Vem ansvarar och följer upp verksamheten?
- Hur arbetar kommunen för en utveckling av verksamheten?

1.3 Revisionskriterier

Huvudsakliga revisionskriterier är

- Intern redovisning av nedlagda kostnader och intäkter
- Kommunala beslut och verksamhetsplanering

1.4 Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsens och dess samhällsbyggnadsförvaltning och i huvudsak år 2016.

1.5 Metod

Granskningen genomförs genom att ta del av beslut, ekonomisk redovisning och genom intervjuer med ansvariga tjänstemän.

2 Resultat

2.1 Organisation och avtal

Samhällsbyggnadsförvaltningen ingår från 2016 under kommunstyrelsens ansvarsområde. Verksamheten består av 6 avdelningar varav flyplatsen utgör en enhet med 12 anställda, se vidare bilaga 1 och 2, organisation.

Trafikverket har tecknat avtal med anlitat flygbolag, för närvarande "Direktflyg", om trafik på sträckan Sveg-Arlanda. Kommunen har ett avtal med flygbolaget som reglerar hyra av hangar, incheckning med mera, se vidare under avsnitt ekonomi under 2.3.

Det är kommunen som äger marken och lokalerna. Lokalerna hyrs från Härjegårdar fastighets AB, ingående i samma hyresavtal som för övriga lokaler i kommunen.

2.2 Styrdokument, uppdrag och mål

I kommunstyrelsens reglemente, senast reviderat KF 2016-04-18, framgår inget omkring kommunstyrelsens ansvar för flygplatsen under avsnitt "Samhällsbyggnadsfrågor". I Ks delegationsordning, senast reviderad KS 2016-09-14, omnämns inte flygplatsen. I förvaltningens verksamhetsplan framgår vilka mål som gäller för ansvarsområde "Flyplats" under perioden 2015-2018. Bland annat framgår att flygplatsen ska vara uppklassad till 3 C och certifierad enligt EU till 2017-04-30. Se vidare bilaga 3.

Eftersom den verksamhet som bedrivs vid flygplatsen till stor del styrs av myndigheter (Trafikverket, Transportstyrelsen, Luftfartsverket och EU) via föreskrifter finns det tydliga befattningsbeskrivningar för samtligt anställda. Underskrivna delegationsuppdrag från chef till personal ska förvaras hos verksamhetsansvarig (samhällsbyggnadschef).

2.3 Ekonomi

Vi har med hjälp av ekonomikontoret tagit fram uppgifter från 1980 -2016 omkring driftkostnader och investeringsutgifter. Totalt har det investerats ca ca 54,5 mnkr under perioden och ca 36 mnkr har erhållits i investeringsbidrag från staten.

Nettomässigt innebär det att kommunens investeringar uppgått till ca 18,5 mkr under 35 år dvs drygt 500 kkr/år.

Totala driftkostnader inklusive internhyror och kapitaltjänst under samma period har varit ca 200 mkr och intäkter ca 119 mkr. Nettokostnaden under perioden är ca 81 mkr dvs ca 2,3 mkr/år.

I budgeten för 2016 är bruttokostnaden ca 10,6 mkr och bruttointäkterna ca 8,2 mkr dvs nettobudgeten är på ca 2,4 mkr. Bruttointäkterna består i huvudsak av:

Driftbidrag från Trafikverket: ca 5,5 mkr för 2016

CNS-bidrag(kommunikation): ca 0,5 mkr

GAS-bidrag Trafikverket: ca 1 mkr/år

Hangarhyra/incheckning: ca 1,2 mkr

Totalt: Ca 8,2 mkr/år

Kostnaderna består i huvudsak av personalkostnader för 12 anställda på heltid inklusive flygplatschef (ca 7,6 mkr) samt kapitalkostnader på ca 550 kkr och hyreskostnader ca 1,4 mkr samt diverse kostnader på ca 1 mkr. Totalt: ca 10,6 mkr

I budgetuppföljningen per sista september för **driftbudgeten** har ca 6,1 mkr kr förbrukats av totalt 10,6 mkr. Intäktsmässigt har driftbidraget om ca 5,5 mkr ännu inte inkommit.

Beträffande **investeringssidan** har ca tom september ca 174 kkr förbrukats av totalt ca 7,7 mkr budgeterade kronor.

2.4 Uppföljning av verksamheten

Ansvar för att följa upp verksamhet, ekonomi och personal har flygplatschefen. Flygplatschefen är även beslutsattestant för verksamheten. Samhällsbyggnadschefen har det formella ansvaret för helheten. Uppföljning av ekonomi och verksamhet görs 3 ggr/år centralt i förvaltningen och månadsvis ute i verksamheten av flygplatschefen. Som underlag för uppföljning av verksamheten finns det en verksamhetsplan under 2015 -2018.

2.5 Utveckling av verksamheten

Enligt **verksamhetsplanen** för 2015 och 2018 ska flygplatsen vara "en attraktiv och tillgänglig flygplats till nytta för kommuninvånarna och regionen". Flygplatsen ska till 2017-04-30 vara klassad till 3 C och certifierad enligt EU. I

dag är flygplatsen klassad som 2 C vilket bland annat innebär andra säkerhetskrav än 3 C. Redan idag kan större plan med fler än 20-25 passagerare använda flygplatsen, men det handlar om att öka intresset för både affärsmässig trafik och chartertrafik. Om uppklassning sker till 3 C och anpassning sker till europeisk standard kan andra plan än idag använda flygplatsen, men samtidigt ställs högre krav på säkerhet och utrustning.

I **aktivitetsplanen** från 2015 till 2017 framgår olika planerade aktiviteter, exempelvis att jobba för en ökad medvetenhet om flygplatsen och dess verksamhet och nytta, utöka stolkapaciteten på upphandlad trafik med mera.

Ur Transportstyrelsens flygtrafik statistik för det tredje kvartalet 2016 över antal ankommande och avresande passagerare i linje – och chartertrafik på svenska flygplatser har antalet passagerare ökat med drygt 35 % eller från 771 till 1042 passagerare jämfört med motsvarande period 2015. Ökningen är den fjärde bästa i landet för 2016.

3. Revisionell bedömning

3.1 Organisation och avtal

Det finns en tydlig struktur och tydlig uppbyggnad av avdelningen med stor regelstyrning utifrån verksamhetens art. Till stor del styrs verksamheten av externa aktörer exempelvis Trafikverket, som upphandlar och tecknar avtal med anlitat flygbolag som för närvarande är "Direkt flyg" som är inhyrd av Flex flight.

3.2 Uppdrag och mål

Vi bedömer att reglemente och delegationsordning behöver uppdateras och förtydligas omkring vem som ansvarar för verksamheten. I dagsläget framgår inte vem eller vilka som har ansvaret för verksamheten. Det finns även anledning att se över verksamhetsplanen och följa upp att verksamheten jobbar mot de mål som fullmäktige och kommunstyrelsen fastställt.

3.3 Ekonomi och uppföljning

Det är betydande belopp som investerats i flygplatsen under årens lopp både investeringsmässigt och driftsmässigt. Utan staten och erhållna investerings - och driftbidrag hade verksamheten inte varit möjlig rent ekonomiskt. Totala bidrag har uppgått till ca 100 mnkr för driften och ca 36 mnkr för investeringar under perioden 1980 – 2016. I oktober 2016 har vi noterat att budgeterat driftbidrag, ca 5,5 mnkr ännu inte inkommit. Beträffande investeringssidan har vi noterat att av budgeterade investeringar på 7,7 mnkr har bara ca 200 kkr förbrukats under 2016 (oktober).

3.4 Utveckling av verksamheten

Vår bedömning är att flygplatsen och dess verksamhet haft en undanskymd tillvaro under åren som inte motsvarar den betydelse för landskapet och näringarna som är en förutsättning och nödvändighet för kommunens fortsatta utveckling. Vi har svårt att se att verksamhetsplanens mål, se avsnitt 2.5, kommer att uppnås. Investeringsmässigt har

inte budgeterade anslag använts för att rusta upp flygplatsen, vilket är oroande. Som en del i den interna kontrollen är det självklart och naturligt att det görs en regelbunden uppföljning av att kommunövergripande mål och riktlinjer följs.

Kommunstyrelsen har i detta sammanhang ett tydligt ansvar att styra och följa upp verksamheten.

Det är dags att samla ihop och ena alla gemensamma krafter inom kommunen, såväl näringslivet som medborgare i stort, för en fortsatt utveckling av Svegs flygplats till gagn för Härjedalen och regionen. I en tid då EU ifrågasätter Sveriges bidragsgivning till kommunala flygplatser finns inte utrymme för internt bryderi kring placering av en flygplats.

Efter genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Förtydliga reglementet och uppdatera delegationsordningen för kommunstyrelsen.
- Se över verksamhetsplanen och följ upp att verksamheten jobbar mot de mål som fullmäktige och kommunstyrelsen fastställt.
- Bevaka att driftbidraget inkommer och att beslutade investeringar fullföljs.
- Det är dags att kraftsamla inom kommunen för att utveckla flygplatsen till gagn för kommunens medborgare och näringsliv.
- Se till att det finns en regelbunden intern kontroll av att rutiner följs och att fattade beslut verkställs av ansvariga.

Intervjuade och uppgiftslämnare

Panos Alepliotis, samhällsbyggnadschef

Anneli Gustafsson, tf flygplatschef kort period och expeditionsansvarig

Ann-Christin Dahlgren, redovisningskamrer

Nils Axberg, tillträdande flygplatschef

Kristina Pålsson, arkivföreståndare

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [Facebook](#), [LinkedIn](#), or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.